

Jaaroverzicht 2004

Ontwikkelingen binnen het Duitse culturele leven

[Achtergrond](#) - 23 december 2004

(23 december 2004) Cultureel hoogtepunt van het jaar was de bruikleen van zo'n tweehonderd topstukken van het New Yorkse Museum of Modern Art (MoMa) door de [Neue Nationalgalerie](#) in Berlijn. 1,2 miljoen bezoekers bekeken tussen maart en september werk van Van Gogh, Hopper, Picasso en andere befaamde kunstenaars.

Vrolijker stemde de aanblik van de [Frauenkirche in Dresden](#). Op 22 juni waren zestigduizend mensen getuige van de plaatsing van het 'verzoeningskruis' op de koepel van de kerk, een replica van het kruis dat in 1945 door geallieerde bommen was verwoest. Het kruis was gefinancierd met donaties uit Engeland en gesmeed door de zoon van een Britse piloot die zestig jaar eerder zijn last boven Dresden had uitgeworpen. Op 20 juli stond Duitsland stil bij de zestigste verjaardag van de gesmoorde opstand tegen Hitler door adellijke officieren rondom Claus Graf Schenk von Stauffenberg. [Premier Balkenende](#) - slechts één op de vijf Duitsers bleek hem te kennen - sprak als EU-voorzitter tijdens de herdenkingsbijeenkomst in Berlijn. Voorts woonde op 6 juni voor het eerst een bondskanselier de [herdenking bij van D-Day](#), de geallieerde landing in Normandië in 1944. [Gerhard Schröder](#) deed links en rechts wel wat wenkbrauwen fronsen met zijn opmerking dat hiermee "de Tweede Wereldoorlog definitief voorbij is". Nog altijd gevoelig, zo'n opmerking uit Duitse mond.

Onder het kopje 'neutraal' hoort de overweldigende aandacht (ruim drie miljoen bezoekers!) voor '[Der Untergang](#)', de film van regisseur Oliver Hirschbiegel waarin acteur Bruno Ganz nu weer een breekbare, dan weer een tierende Adolf Hitler vertolkt tijdens diens laatste dagen in de *Führerbunker* in Berlijn. Neutraal, omdat de Duitsers er maar niet uitkomen of ze het nu goed of slecht moeten vinden dat de grootste misdadiger aller tijden als een menselijke gedaante wordt neergezet. En dat is maar goed ook, want in 2005 wacht een hele trits ronde jaartallen met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en niemand wil verstoken blijven van alle potentiële, knetterende debatten tussen voor- en tegenstanders van een lossere omgang met de schaduwzijden van het Duitse verleden.

Rabarberjam

Ter afsluiting van 2004 de rubriek wetenswaardigheden. Hij had het goed

geregisseerd, maar toch kwam het voor weinigen als een verrassing: voorzitter [Guido Westerwelle](#) (beter bekend als 'Schwesterwelle') van de liberale FDP beleefde in juli zijn coming out - en probeerde daar meteen politieke munt uit te slaan door meer rechten voor homoseksuelen te eisen. Kanselier Schröder toonde zich van zijn vaderlijke kant door in augustus een driejarig meisje uit Rusland te adopteren. Viktoria is de naam. Meer mannelijkheid: minister van Buitenlandse Zaken Joschka Fischer bleek na vier echtscheidingen toe aan een nieuwe vriendin. Zij heet Minu Barati en is precies half zo oud als hij: 28 versus 56.

In februari werd menseneter Arnim M. in het geruchtmakende *Kannibalismusprozeß* veroordeeld tot acht en een half jaar cel voor het opeten van zijn *internet-date*. [Habseligkeiten](#) (bezittingen) werd gekozen tot mooiste Duitse woord aller tijden en het *coolste* woord werd *Rhabarbermarmelade* (rabarberjam). In januari werd bekend dat het *Unwort* van 2003 [Tätervolk](#) (dadervolk) was. Woord van het jaar 2004 werd [Hartz IV](#). En als klap op de vuurpijl werd Münster in oktober gekroond tot meest leefbare stad ter wereld. Op naar 2005.

Mark Schenkel is historicus. Regelmatig schrijft hij artikelen voor het Duitslandweb.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2050/jaaroverzicht-2004>